

Resume

Dansk erhvervsliv har siden finanskrisen oplevet en øget internationalisering med en vækst på 20 procent i antallet af eksportvirksomheder fra 2009 til 2013. Stigningen trækkes af en større underskov af eksport-SMV'er som danner en vigtig grobund for de store eksportvirksomheder. Dette har udmøntet sig i en vækst på 29 procent i antallet af store eksportvirksomheder fra 2009 til 2013. Den samlede danske eksport er i samme periode steget med 55 procent.

Eksportrådet har et særligt fokus på små og mellemstore virksomheder og yder tilskud til rådgivning inden for en lang række programmer fra eksportstart til programmer rettet mod eliteeksportører, herunder Vitusprogrammet, der rådgiver små og mellemstore virksomheder med et særligt højt vækstpotentiale. Vitus-forløbene indeholder et års intensivt rådgivning for en udvalgt gruppe bestående af 10 virksomheder per forløb. Der er igangsat 10 forskellige Vitus-forløb med i alt 100 deltagende virksomheder. Heraf er 9 forløb afsluttet. Seks af forløbene er rettet mod de traditionelle markeder og fire er rettet mod vækstmarkederne. Denne evaluering tager udgangspunkt i de seks første Vitus-forløb, hvor i alt 60 virksomheder har modtaget rådgivning før 2013. Virksomhedernes økonomiske nøgletal er fulgt fra rådgivningsåret til 2013.

Evalueringen viser, at virksomhederne der har været i gennem Vitus-forløbet klarer sig markant bedre end de øvrige små og mellemstore danske eksportvirksomheder. Det gælder både målt på vækst i omsætning, eksport og antal ansatte efter indtrædelse i programmet. Resultatet af virksomhedernes øgede internationaliseringsaktiviteter viser sig samtidig i form af store produktivetsforbedringer opgjort ved øget værditilvækst per medarbejder. Vitusprogrammet bidrager dermed i høj grad til at accelerere deltagernes internationale ekspansion.

Vitusvirksomhederne fra de første seks hold, der indgår i evalueringen, havde i alt 3.289 fuldtidsbeskæftigede i 2013. Dette er 392 flere end ved virksomhedernes programstart. Hvis Vitusvirksomhederne havde fulgt den generelle udvikling blandt små og mellemstore eksportvirksomheder, havde de tabt 83 fuldtidsstillinger. Den samlede beskæftigelsesbidrag kan dermed opgøres til 475 fuldtidsstillinger. Det samlede eksportbidrag i Vitusvirksomhederne er opgjort til 602 millioner kroner.

Vitusvirksomhederne er udvalgt fordi de vurderes som særligt egnede til at gennemføre en international ekspansion. En del af programdeltagernes vækst var derfor formentlig realiseret uden en aktiv deltagelse i Vitusprogrammet. I en vurdering af det samfundsøkonomiske afkast er selve programeffekten opgjort. Her viser analysen, at den samlede værdiskabelse af de første seks Vitus-forløb kan opgøres til 437 millioner kroner i 2013.

Det samlede forbrug af tilskud på SMV-bevillingen for at gennemføre Vitus-forløbene er 18,3 millioner kroner. Det svarer til en offentlig investering på knap 54.000 kroner per fuldtidsstilling beregnet på baggrund af en vurderet beskæftigelseseffekt på 340 årsværk.

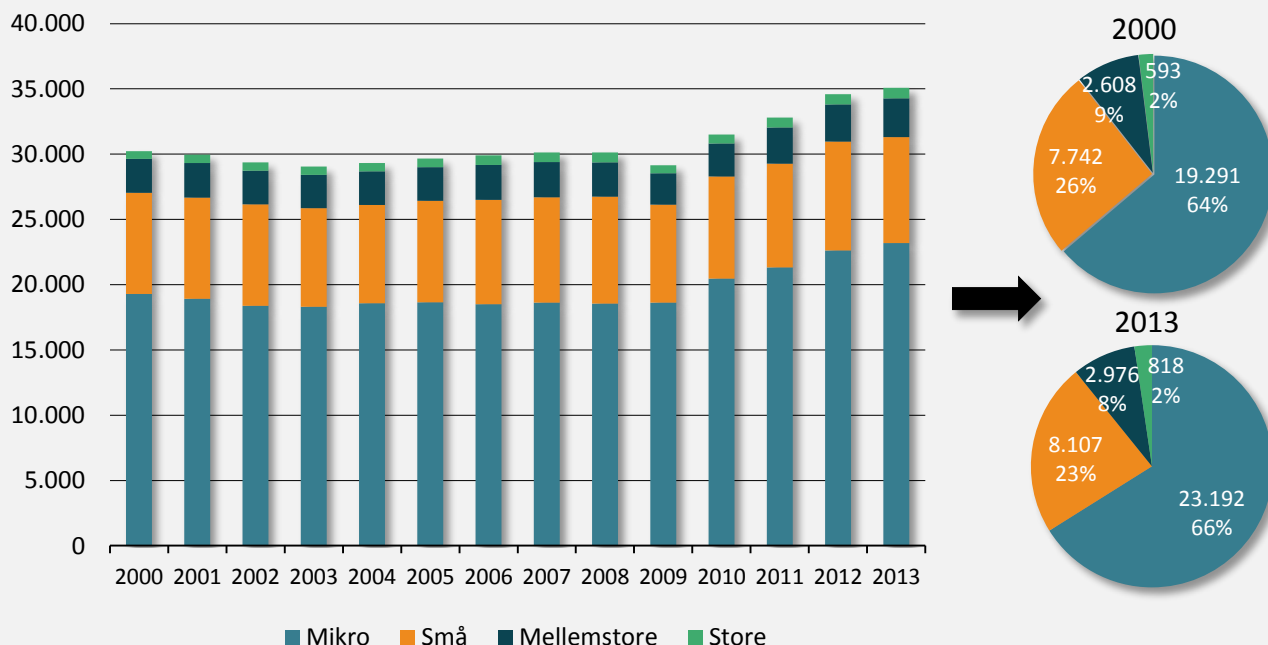
Afsnit 1 – Generel eksportudvikling

I samarbejde med Eksportrådet har eStatistik videreudviklet eksportstatistikken over små og mellemstore eksportvirksomheder. Den nye opgørelse følger Danmarks eksportvirksomheder fra årtusindeskiftet og frem til 2013. Statistikken fokuserer på antallet af danske eksportører og viser blandt andet de små og mellemstore virksomheders betydning inden for forskellige brancher¹.

I 2012 var der knap 293.000 private virksomheder, heraf havde cirka 35.000 en registreret eksportomsætning. Det viser en specialkørsel udarbejdet af eStatistik på baggrund af Generel Firmastatistik. I perioden 2000 til 2009 har antallet af eksportvirksomheder ligget omkring 30.000, men er de seneste fire år steget fra 29.159 i 2009 til 35.093 i 2013. Størstedelen af væksten i antallet af eksportvirksomheder kan tilskrives en stigning på 4.569 mikrovirksomheder – en stigning på 25 procent. Antallet af mellemstore virksomheder er ligeledes steget med 25 procent, mens antallet af små virksomheder med eksportomsætning er steget med 8 procent.

Væksten i antallet af eksportvirksomheder siden finanskrisen viser en øget internationalisering af dansk erhvervsliv. Den større underskov af eksport-SMV'er danner grobund for flere store eksportvirksomheder. Antallet af store eksportvirksomheder er således steget 29 procent, hvilket er et udtryk for at flere eksport-SMV'er er vokset siden 2009 og i dag kan kategoriseres som store virksomheder.

Figur 1: Antal eksportvirksomheder opgjort efter størrelse, 2000-2013

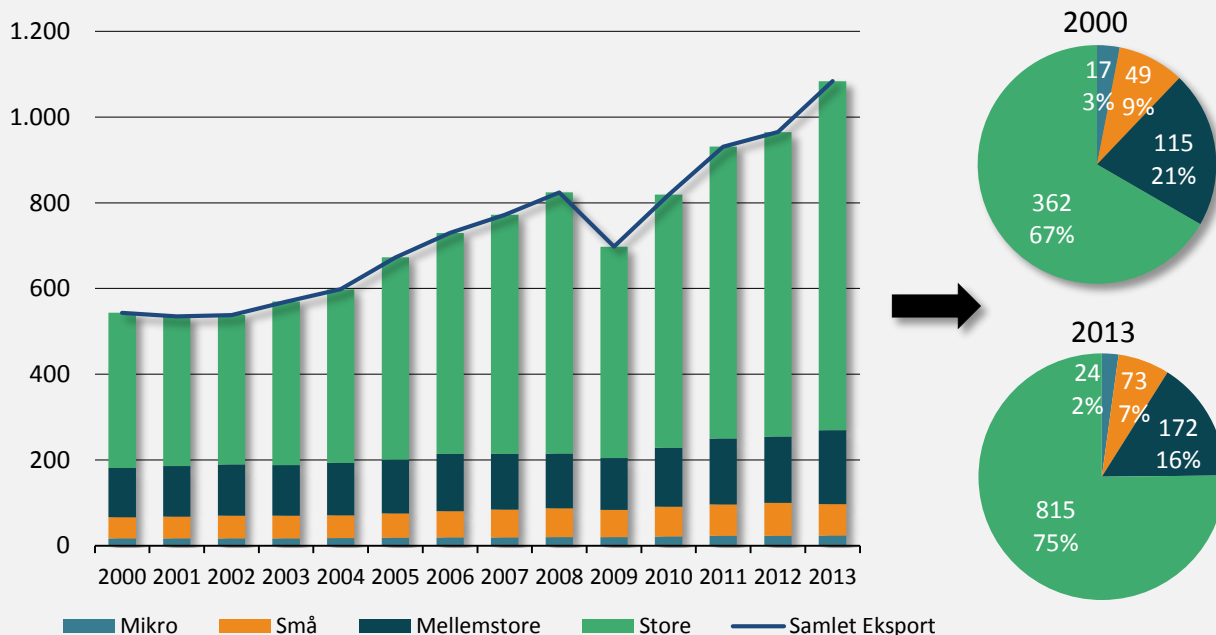
Kilde: Specialkørsel baseret på Danmarks Statistiks GF – beregninger foretaget af eStatistik

¹ Bilag 1 beskriver statistikgrundlagets terminologi, herunder SMV-definitioner, relationer til andre definitioner mv.

De danske virksomheder eksporterede i 2013 for knap 1.100 milliarder kroner. Dermed er den danske eksport fordoblet siden årtusindeskiftet opgjort i løbende priser. Den markante stigning er især trukket af de store virksomheder, der har øget eksportomsætningen med 125 procent fra 362 milliarder kroner i 2000 til over 800 milliarder kroner i 2013. I samme periode har SMV'erne øget eksportomsætningen med knap 50 procent fra 181 milliarder kroner i 2000 til 269 milliarder kroner i 2013. Til trods for SMV'ernes dominans i antallet af eksportvirksomheder er det de 818 store eksportvirksomheder, der står for 75 procent af den danske eksport.

Væksten i de store virksomheders eksport er især sket siden 2009 efter en tilbagegang fra 2008 til 2009. En del af denne vækst kan tilskrives de mellemstore virksomheder, der på grund af stigninger i beskæftigelsen eller omsætningen rent definatorisk ændres til store virksomheder. Det betyder samtidig, at eksportvæksten i de mellemstore virksomheder fremstår mindre markant fra 2009 til 2013. Omvendt er det relativt begrænsede fald i SMV'ernes eksportomsætning fra 2008 til 2009 formentlig et udtryk for, at mange store virksomheder rykkede en størrelsesklasse ned ved finanskrisens start.

Figur 2: Udviklingen i eksportomsætning opgjort på størrelse, 2000-2013

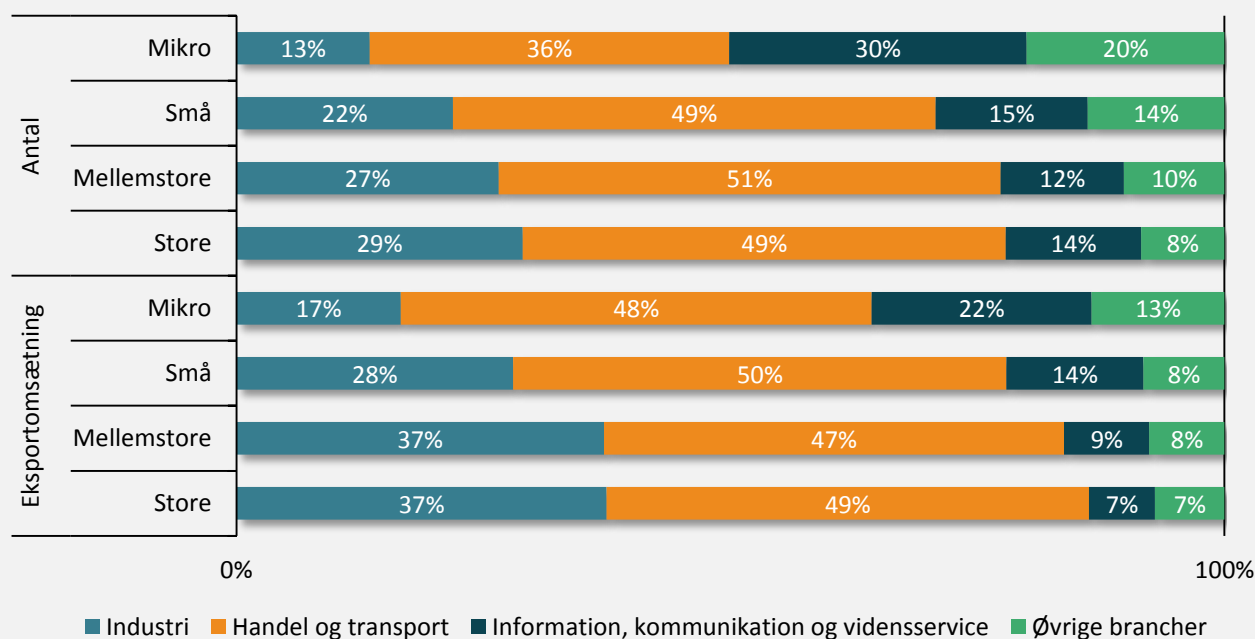
Kilde: Specialkørsel baseret på Danmarks Statistiks GF – beregninger foretaget af eStatistik

Figur 3 viser eksportomsætningen og antallet af eksportvirksomheder opgjort på brancher og størrelse. Handel og transport fylder med knap halvdelen af den samlede eksportomsætning mest på tværs af virksomhedsstørrelser, mens industriens betydning stiger med virksomhedsstørrelsen. For såvel de mellemstore som store virksomheder tegner industrien sig for 37 procent af den samlede eksportomsætning.

Mikrovirksomhederne skiller sig særligt ud fra de øvrige grupper, idet kun halvdelen af virksomhederne ligger inden for de traditionelle eksporterhverv som industri, handel og transport. De videntunge serviceerhverv, Information, kommunikation og vidensservice, er derimod stærkt repræsenterede blandt mikrovirksomhederne med en andel på 30 procent.

Figuren viser, at branchesammensætningen blandt mellemstore virksomheder i højere grad ligner de store virksomheder end de små. Det gælder især for eksportomsætningen hvor de to fordelinger stort set er identiske.

Figur 3: Fordeling af antal eksportvirksomheder og eksportomsætning opgjort på størrelse og branche, 2013

Kilde: Specialkørsel baseret på Danmarks Statistiks GF – beregninger foretaget af eStatistik

Afsnit 2 – Eksportrådets målgruppe

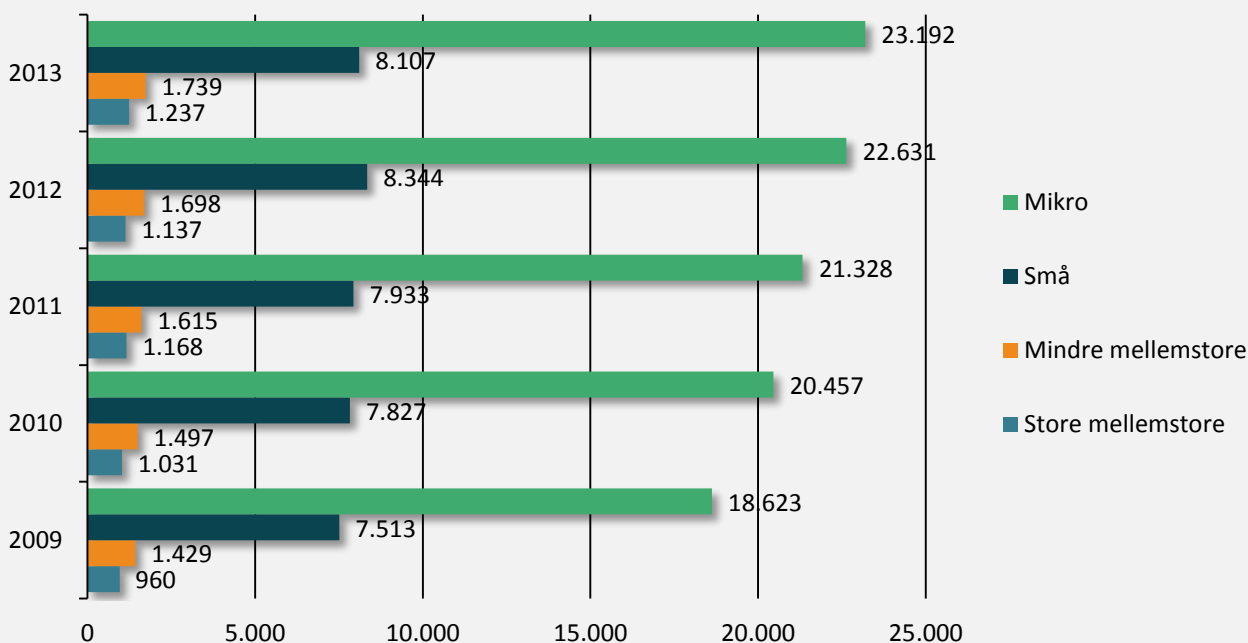
Eksportrådet har et særligt fokus på små og mellemstore virksomheder og yder tilskud til rådgivning inden for en lang række programmer fra eksportstart til programmer rettet mod eliteeksportører. Eksportrådets målgruppe følger EU's SMV-definition, jf. bilag 1. Hovedparten af de iværksatte programmer afgrænses dog, ved de mindre mellemstore virksomheder med op til 100 ansatte og 150 millioner kroner i omsætning. I det følgende vil det blive beskrevet, hvordan fire forskellige SMV-grupper har udviklet sig fra finanskrisen til i dag:

1. Mikrovirksomheder (Under 15 millioner i omsætning og 10 ansatte)
2. Små virksomheder (Under 75 millioner i omsætning og 50 ansatte)
3. Mindre mellemstore virksomheder (Under 150 millioner i omsætning og 100 ansatte)
4. Store mellemstore virksomheder (Under 400 millioner i omsætning og 250 ansatte)

Eksportrådet har tidligere fokuseret på gruppe 1 til 3, mens nærværende publikation kortlægger alle fire grupperes størrelse og potentiale.

Eksportrådets opdeling af de mellemstore virksomheder i mindre og store betyder, at 1.237 SMV'er potentielt kan inkluderes i målgruppen. Figuren bekræfter samtidig at eksporterhvervene antalsmæssigt domineres af mange mikro og små eksportvirksomheder.

Figur 4: Antal eksportvirksomheder opgjort efter størrelse, 2009-2013

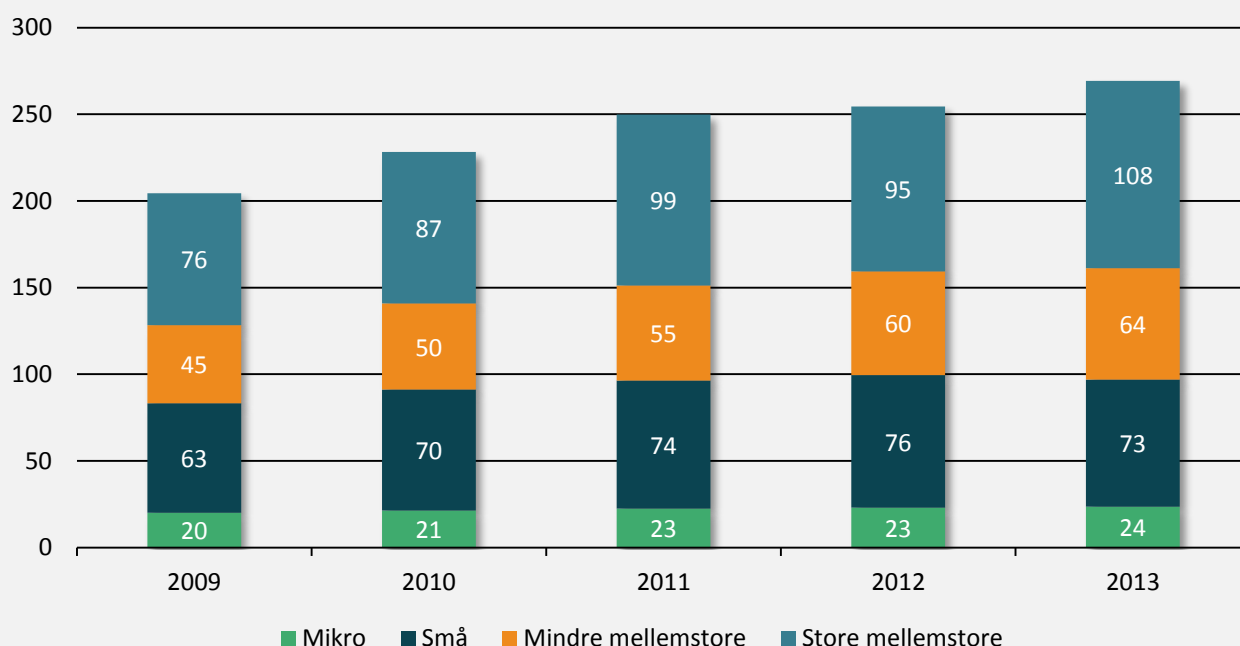

Kilde: Specialkørsel baseret på Danmarks Statistiks GF – beregninger foretaget af eStatistik

SMV'ernes eksportomsætning er steget fra lidt over 200 milliarder kroner i 2009 til 269 milliarder kroner i 2013. Stigningen sker på tværs af virksomhedsstørrelse, men det er især de mellemstore virksomheder (både mindre og store) der er vokset. Her er begge gruppers eksport steget med 42 procent siden 2009.

De store mellemstore virksomheder udgør den største andel af eksportomsætningen i 2013 med 108 milliarder kroner. Der er dermed et uindfriet potentiale i forhold til målrettede rådgivningsydelser til denne gruppe. Mikrovirksomhederne udgør den mindste andel af eksportomsætningen med 24 milliarder kroner. De små og mindre mellemstore virksomheder har henholdsvis en eksportomsætning på 73 og 64 milliarder kroner i 2013, hvilket svarer til henholdsvis 27 og 24 procent.

Figur 5: Eksportomsætningen for SMV'erne i milliarder kroner opgjort efter størrelse, 2009-2013

Kilde: Specialkørsel baseret på Danmarks Statistiks GF – beregninger foretaget af eStatistik

Afsnit 3 – Vitusevaluering

Eksportrådets Vitusprogram har siden 2010 rådgivet små og mellemstore virksomheder med et særligt højt vækstpotentiale inden for SMV-grupperne 1-3. Vitus-forløbet har langsigtede perspektiver, strækker sig over et år og indeholder intensiv rådgivning. Der er igangsat 10 forskellige Vitus-forløb med i alt 100 deltagende virksomheder. Heraf er 9 forløb afsluttet. For nærmere beskrivelse af virksomhederne i de 10 forløb, se bilag 2.

Vækstforløbene har været målrettet de traditionelle markeder (T1-T5, T10), som for eksempel de nordiske lande, Tyskland eller USA og de nye vækstmarkeder (V1-V4) som for eksempel BRIK-landene. Internationaliseringsholdene T1-T4 og V1-V2 indgår i selve effektmålingen, da disse hold er etableret før 2013, og det derfor er muligt at vurdere effekterne af forløbene. Det skal bemærkes, at effekten kun måles på den indenlandske effekt og ikke en eventuel beskæftigelseseffekt i virksomheden i udlandet.

Vitusevalueringen indeholder en analyse af Vitusvirksomhederne på holdniveau sammenlignet med lignende virksomheder, som ikke har deltaget i et Vitus-forløb. Til brug for evalueringen har Danmarks Statistik identificeret 99 ud af 100 Vitusvirksomheder i den generelle firmastatistik.

Vitusvirksomheder sammenlignet med målgruppen

11.083 små og mellemstore virksomheder har i 2013 eksportomsætning. Halvdelen af disse er placeret inden for branchen handel og transport mens knap 25 procent er inden for industri. De resterende små og mellemstore eksportvirksomheder er fordelt med 1.617 virksomheder, svarende til 15 procent, inden for Information, kommunikation og videnservice og resten i øvrige brancher.

Vitusvirksomhederne er sammenlignet med alle små og mellemstore eksportvirksomheder overrepræsenterede inden for industri og information, kommunikation og videnservice. Andelen af Vitusvirksomheder inden for Industri og information, kommunikation og videnservice er dobbelt så stor sammenlignet med hele populationen af små og mellemstore eksportvirksomheder. Til gengæld er virksomheder inden for Handel og transport underrepræsenterede i Vitusprogrammet. Det betyder, at der er et uudnyttet rådgivningspotentiale for virksomheder inden for væksterhverv som e-handel og konceptudviklere inden for intelligente e-business løsninger. Rådgivningspotentialet skal også realisere fremtidens "Just-eat", "Den blå avis", "smartguy.dk", "Pandora" og lignende forretningskoncepter som på nuværende tidspunkt er underrepræsenteret i Vitusgrupperne.

Tabel 1: Antal eksportvirksomheder opgjort efter branche, 2013

	Industri	Handel og transport	Information, kommunikation og videnservice	Øvrige brancher	Brancher i alt
Små og mellemstore	2.566	5.474	1.617	1.426	11.083
	23%	49%	15%	13%	
Vitusvirksomheder	46	16	28	9	99
	46%	16%	28%	9%	

Kilde: Specialkørsler baseret på Danmarks Statistiks GF, FIKS og elndkomst – beregninger foretaget af eStatistik

Vitusvirksomhederne omsætter i gennemsnit for 69 millioner kroner og havde 48 ansatte per virksomhed i 2013. Dermed er Vitusvirksomhederne større målt på både omsætning og fuldtidsbeskæftigede sammenlignet med små og mellemstore eksportvirksomheder. Det gør sig gældende inden for alle fire branchegrupperinger med undtagelse af information, kommunikation og vidensservice. Det skal bemærkes, at en del af størrelsesforskellen kan tilskrives det vækstforløb som Vitusvirksomhederne har været inde i efter programdeltagelse jf. tabel 3 og 4. Virksomhederne der deltog i det første Vitus-forløb (T1) beskæftigede eksempelvis ved programstart i 2010 i gennemsnit 33 fuldtidsansatte. I 2013 var den gennemsnitlige beskæftigelse i gruppen øget til 48 fuldtidsansatte per virksomhed.

Tabel 2: Omsætning og fuldtidsbeskæftigede per virksomhed opgjort efter type, 2013

		Information, kommunikation og vidensservice				Øvrige brancher	Brancher i alt
		Industri	Handel og transport	Information, kommunikation og vidensservice	Øvrige brancher		
Omsætning per virksomhed	Små og mellemstore Vitusvirksomheder	67	68	49	49	62	
Fuldtidsbeskæftigelse per virksomhed	Små og mellemstore Vitusvirksomheder	35	19	31	24	25	
	Vitusvirksomheder	79	83	47	54	69	
	Vitusvirksomheder	52	38	44	57	48	

Kilde: Specialkørsler baseret på Danmarks Statistiks GF, FIKS og elndkomst – beregninger foretaget af eStatistik

Tabel 3 viser Vitusvirksomhedernes beskæftigelsesforløb fra året for programdeltagelse, hvor væksten angiver den samlede ændring i forhold til startåret. Alle grupper, undtaget V1, der var første gruppe rettet mod vækstmarkederne, har oplevet en stigning i beskæftigelsen efter rådgivning. Vitusvirksomhederne fra de første seks hold havde i alt 3.289 fuldtidsbeskæftigede i 2013. Dette er 392 flere end ved virksomhedernes programstart.

Tabel 3: Fuldtidsbeskæftigede i Vitusvirksomheder opgjort på grupper, 2010-2013

	2010	2011	2012	2013	Vækst	Vækst i pct
T1	334	383	424	478	144	43%
T2		462	488	497	35	8%
T3		372	389	472	100	27%
T4			565	607	42	7%
V1			362	362	0	0%
V2			802	873	71	9%
Alle grupper				3.289	392	14%

Kilde: Specialkørsler baseret på Danmarks Statistiks GF og elndkomst – beregninger foretaget af eStatistik

De to første Vitushold, T1 og T2, har oplevet en stigning i eksportomsætningen på henholdsvis 84 og 123 procent fra programstart til 2013, svarende til en samlet eksportfremgang på 391 millioner kroner. De øvrige Vitushold har alle haft stigninger i eksporten. Der har i alt været en eksportstigning i virksomhederne på 579 millioner kroner siden programstart.

Tabel 4: Eksportomsætning i millioner kroner i Vitusvirksomheder opgjort på grupper, 2010-2013

	2010	2011	2012	2013	Vækst	Vækst i pct
T1	160	229	268	293	133	84%
T2		209	322	467	258	123%
T3		207	225	283	77	37%
T4			305	329	24	8%
V1			342	348	6	2%
V2			522	603	81	16%
Alle grupper				2.323	579	33%

Kilde: Specialkørsler baseret på Danmarks Statistiks GF og FIKS – beregninger foretaget af eStatistik

Den gennemsnitlige årlige vækst for alle Vitusvirksomheder viser højere vækstrater i beskæftigelse og eksportomsætning i årene efter rådgivning. Det sker på baggrund af en beskeden vækst i året op til rådgivningen. Det skal bemærkes, at udviklingen fra t+2 til t+3 kun indeholder et Vitus-forløb.

Tabel 5: Gennemsnitlig årlig vækst i Vitusvirksomheder opgjort for året før rådgivning (t-1) til tredje år (t+3) efter rådgivning

	t-1 til t	t til t+1	t+1 til t+2	t+2 til t+3
Beskæftigelse	3%	7%	11%	13%
Eksportomsætning	8%	18%	31%	10%

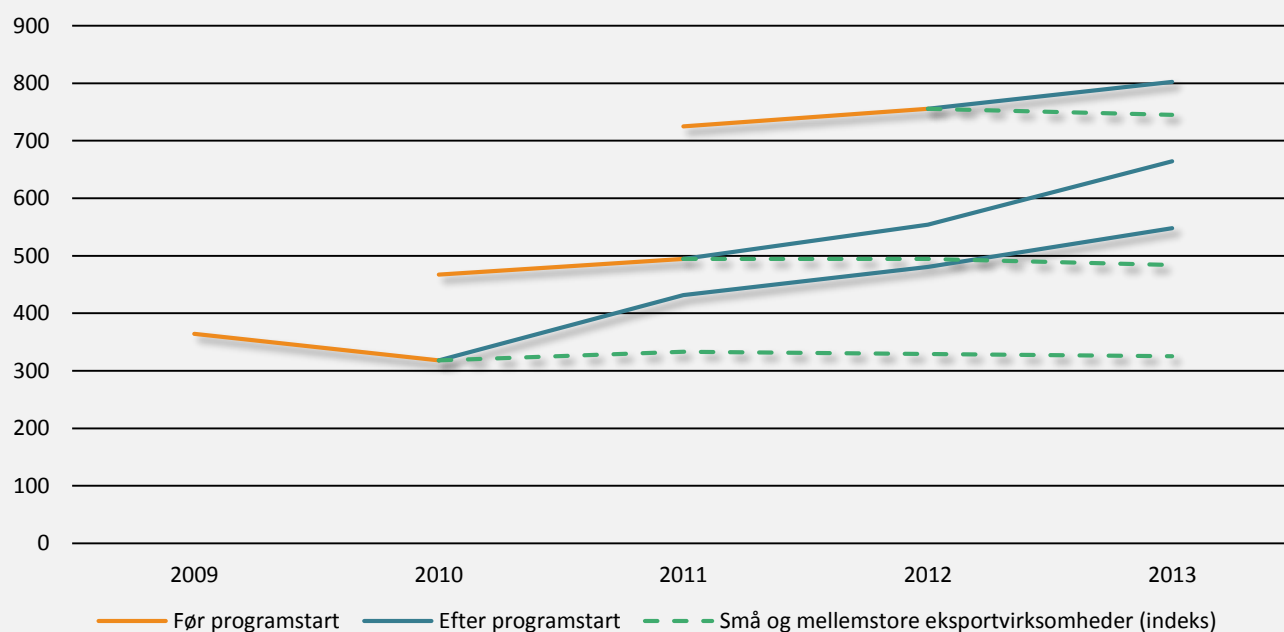
Kilde: Specialkørsler baseret på Danmarks Statistiks GF og FIKS – beregninger foretaget af eStatistik

Grafisk fremstilling af udviklingen i eksport, beskæftigelse, værditilvækst og omsætning

De følgende figurer viser Vitus-virksomhedernes udvikling i eksporten, antal ansatte, værditilvækst og omsætning sammenlignet med udviklingen, hvis virksomhederne havde fulgt de små og mellemstore eksportvirksomheder. Figureerne gør det muligt dels at sammenligne virksomhedernes egen udvikling før og efter rådgivningen, dels at sammenligne virksomhedernes udvikling efter rådgivningen med små og mellemstore eksportvirksomheder i rådgivningsåret.

Den orange del af figurerne angiver udviklingen i året før Vitus-forløbet, mens den blå del er udviklingen i de efterfølgende perioder. På grund af forskellige startår er længden af den blå del af kurven forskellig på tværs af årgangene. Den stiplede grønne linje viser den kontrafaktiske udvikling – dvs. udviklingen, hvis virksomhederne havde haft samme vækstrate som de små og mellemstore eksportvirksomheder. Det skal bemærkes, at der for alle grupper er tale om en forløbsanalyse hvor den samme population følges over en årrække og der kan dermed ske frafald i form af virksomhedslukninger, omdannelser, opkøb mv. Udviklingen nedenfor kan derfor ikke direkte sammenlignes med udviklingen i SMV'ernes eksport i figur 5, da denne figur viser et øjebliksbillede af virksomhedsbestanden med eksportomsætning for de enkelte år.

Figur 6: Gennemsnitlig omsætning i millioner kroner per Vitus-hold opgjort efter startår (2010-2012), 2009-2013

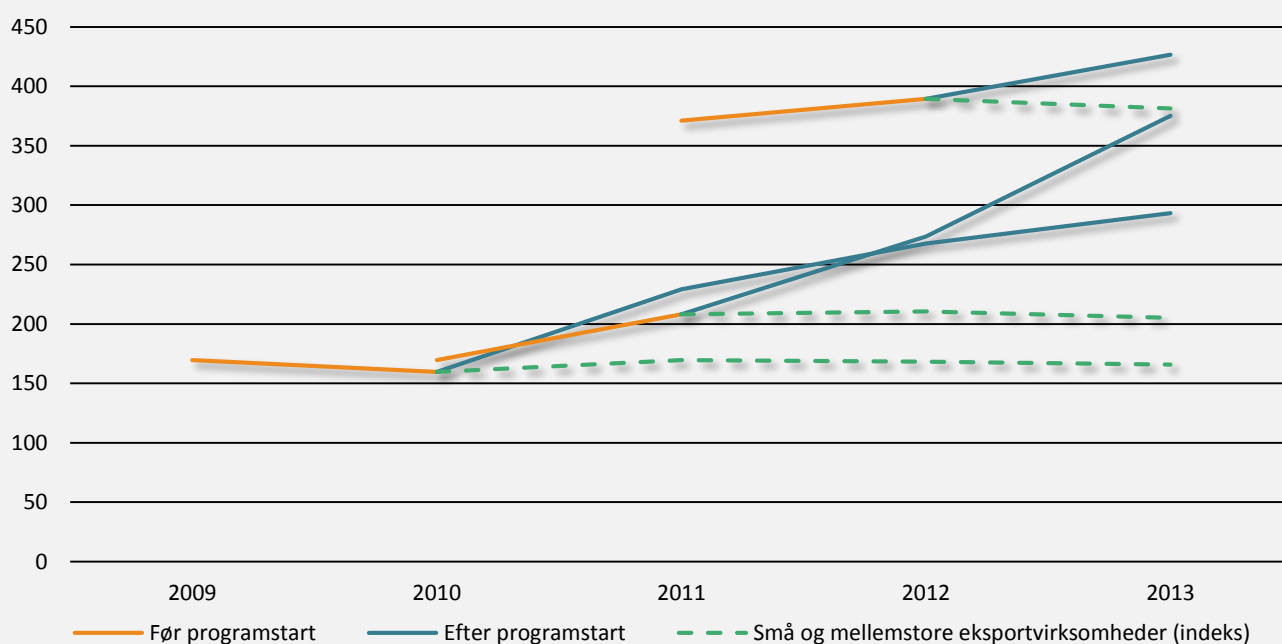
Kilde: Specialkørsler baseret på Danmarks Statistiks GF og FIKS – beregninger foretaget af eStatistik

Analysen viser, at omsætningen i Vitus-virksomhederne er steget markant efter programdeltagelse. Det gælder både i forhold til væksten inden programdeltagelsen og de små og mellemstore eksportvirksomheder. Figuren viser også, at virksomhederne i de nyere programmer er større målt på omsætning. Den gennemsnitlige omsætning per virksomhed i de tre Vitus-hold, der blev etableret i 2012, lå på godt 75 mio. kr. i rådgivningsåret, mens det ene hold der startede i 2010 havde en gennemsnitlig omsætning på godt 30 mio. kr. Den generelle tendens i figuren er, at virksomhederne op til programstart har en negativ eller svag vækst, hvorefter væksten accelereres.

Tendensen fra omsætningsudviklingen forstærkes i eksporten, jf. figur 7 nedenfor. Vitusvirksomhederne har generelt en positiv eksportudvikling efter indtrædelse i programmet. Det gælder både på kort og lang sigt. Forskellen mellem væksten før og efter programstart er særlig stor for virksomhederne, der deltog i programmet i 2010 og 2011. Det er dermed eksportmarkederne i højere grad end hjemmemarkedet, der driver omsætningsvæksten i Vitusvirksomhederne.

Figuren viser samtidig at de små og mellemstore eksportvirksomheder generelt har haft en lav eller negativ eksportvækst i årene efter programstart. Den positive udvikling blandt programdeltagerne kan derfor ikke tilskrives en generel fremgang i de små og mellemstore virksomheders eksport.

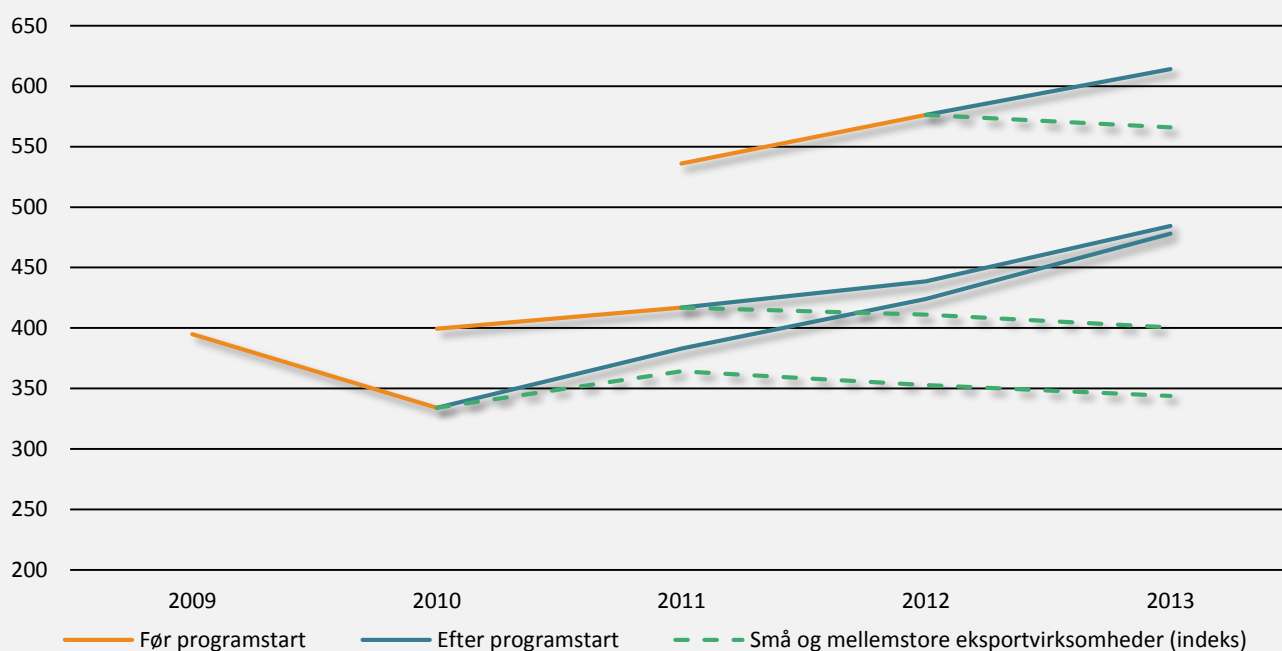
Figur 7: Gennemsnitlig eksport i millioner kroner per Vitus-hold opgjort efter startår (2010-2012), 2009-2013

Kilde: Specialkørsler baseret på Danmarks Statistiks GF og FIKS – beregninger foretaget af eStatistik

Den markante vækst i eksporten slår igennem i Vitus-virksomhedernes beskæftigelse. De tre årgange har alle oplevet stigninger i beskæftigelsen, mens de øvrige små og mellemstore eksportvirksomheder taber arbejdspladser. Det er bemærkelsesværdigt, at fremgangen for Vitus-årgang 2010 sker på baggrund af et fald i beskæftigelsen året før.

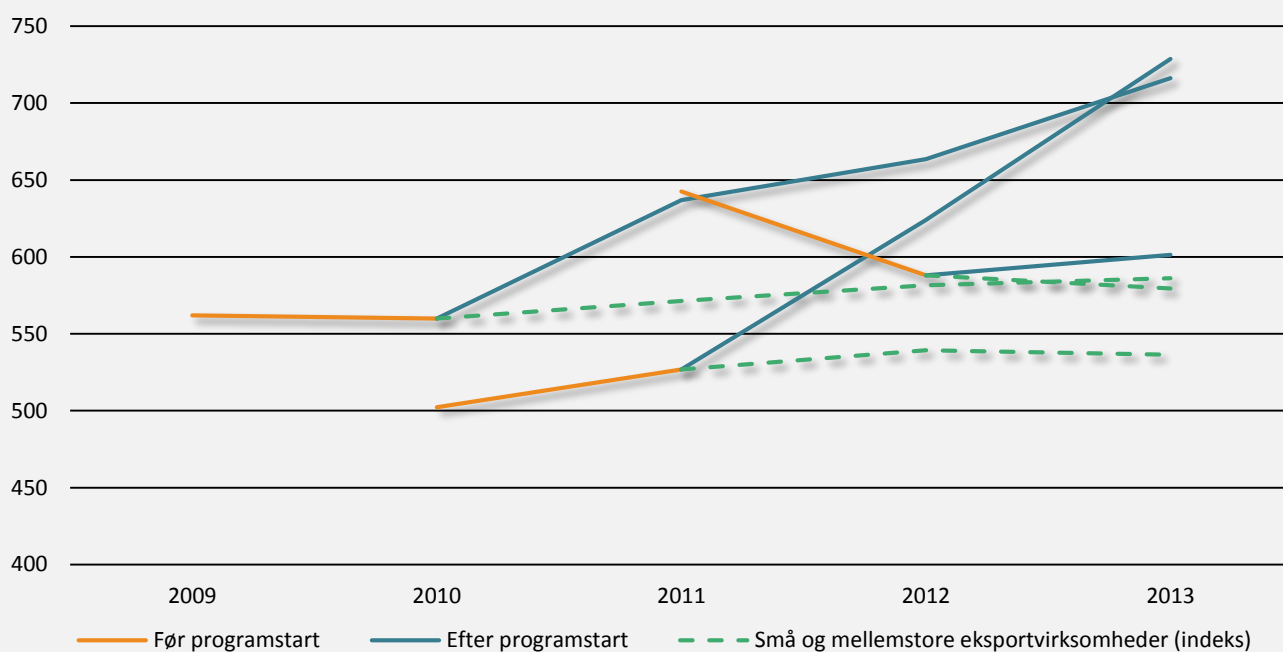
Figur 8: Gennemsnitlig antal fuldtidsansatte per Vitus-hold opgjort efter startår (2010-2012), 2009-2013

Kilde: Specialkørsler baseret på Danmarks Statistiks GF og eIndkomst – beregninger foretaget af eStatistik

Værditilvæksten er et produktivetsmål per fuldtidsstilling, der angiver forskellen mellem virksomhedernes køb og salg i forhold til antal ansatte. Det er værd at bemærke, at Vitus-virksomhederne efter indtrædelsen i Vitusprogrammet på trods af investeringer i eksportaktiviteter og udvidelse af medarbejderstaben oplever markante produktivetsstigninger per medarbejder.

Figur 9: Gennemsnitlig værditilvækst per årsværk i tusinde kroner i Vitus-hold opgjort efter startår (2010-2012), 2009-2013

Kilde: Specialkørsler baseret på Danmarks Statistiks GF, FIKS og eIndkomst – beregninger foretaget af eStatistik

Udviklingen i eksportomsætning og fuldtidsbeskæftigelsen

Tabel 6 viser eksportvæksten i Vitusgrupperne, sammenlignet med niveauet, hvis de havde fulgt samme udvikling fra programstart til 2013 som de små og mellemstore eksportvirksomheder.

Det fremgår af tabel 6, at Vitusvirksomhederne har haft en markant bedre eksportudvikling fra programstart til 2013 end den kontrafaktiske udvikling. Hvis Vitusvirksomhederne havde fulgt den generelle udvikling blandt små og mellemstore eksportvirksomheder, havde de haft en eksportnedgang på 24 millioner kroner. Forskellen mellem den reelle og kontrafaktiske udvikling kan dermed opgøres til 603 millioner kroner. Denne "effekt" tager ikke højde for eventuel heterogenitet mellem kontrolgruppen og Vitusvirksomhederne. I afsnittet omkring værdiskabelse i samfundet inddrages problemstillingen omkring et muligt selektionsbias.

Tabel 6: Eksportbidrag i Vitusvirksomhederne i millioner kroner, programstart-2013

	Reel udvikling	Kontrafaktisk udvikling	Totaleffekt
T1	133	6	127
T2	258	-3	261
T3	77	-3	80
T4	24	-6	30
V1	6	-7	13
V2	81	-11	92
Alle grupper	579	-24	603

Kilde: Specialkørsler baseret på Danmarks Statistiks GF og FIKS – beregninger foretaget af eStatistik

Tabel 7 viser beskæftigelsesfremgangen i Vitusvirksomhederne, sammenlignet med niveauet, hvis de havde fulgt samme udvikling fra programstart til 2013 som de små og mellemstore eksportvirksomheder.

Det fremgår af tabel 7 at Vitusvirksomhederne har haft en beskæftigelsesfremgang på 392 fuldtidsansatte. Hvis Vitusvirksomhederne havde fulgt den generelle udvikling blandt små og mellemstore eksportvirksomheder, havde de tabt 83 fuldtidsstillinger. Den samlede forskel mellem den kontrafaktiske situation og den reelle udvikling kan dermed opgøres til 475 fuldtidsansatte. Væksten i eksport og beskæftigelse kan skyldes større vækst i Vitusvirksomheder, men også at virksomhederne er stærkere overleverere.

Tabel 7: Beskæftigelsesbidrag i Vitusvirksomhederne, programstart-2013

	Reel udvikling	Kontrafaktisk udvikling	Totaleffekt
T1	144	-18	162
T2	35	-18	53
T3	100	-15	115
T4	42	-10	52
V1	0	-7	7
V2	71	-15	86
Alle grupper	392	-83	475

Kilde: Specialkørsler baseret på Danmarks Statistiks GF og elndkomst – beregninger foretaget af eStatistik

Værdiskabelse i samfundet

I 2013 gennemførte Iris Group en omfattende evaluering af Væksthusene (Evaluering af Væksthusene, april 2013). Evalueringen omfattede blandt andet en deltaljeret opgørelse af Væksthusenes samfundsmæssige afkast og effekter. I det efterfølgende beregnes de samfundsmæssige afkast af Vitus-forløbet under forudsætning af, at samme antagelser gør sig gældende.

I Væksthusevalueringen estimerede Iris Group, at 42 til 58 procent af den samlede mereeffekt som virksomhederne opnåede efter vejledning i Væksthusene sammenlignet med kontrolgruppen kan tilskrives Væksthusenes vejledning. Da rådgivningen er mere omfattende og specialiseret i Vitus-forløbet sammenlignet med Væksthusenes rådgivning vurderes de 42 til 58 procent, at være et konservativt estimat for den samlede mereeffekt som kan tilskrives Vitus-forløbet. Ligesom Iris Group anvendes i nedenstående beregning gennemsnittet af den øvre og nedre grænse når værdiskabelsen estimeres, det vil sige at effekten antages at være 50 procent.

Til at måle de samfundsøkonomiske effekter anvendes virksomhedernes værditilvækst sammenlignet med de små og mellemstore eksportvirksomheder som tidligere defineret.

Tabel 8: Vitus-forløbets samfundsøkonomiske værdiskabelse

	År 1	År 2	År 3	Samlet
Nettoværdiskabelse	149 mio. kr.	189 mio. kr.	79 mio. kr.	416 mio. kr.
Multiplikatoreffekt	7 mio. kr.	9 mio. kr.	4 mio. kr.	21 mio. kr.
Samlet værdiskabelse	156 mio. kr.	198 mio. kr.	83 mio. kr.	437 mio. kr.
Værdiskabelse per Vitusgruppe	26 mio. kr.	66 mio. kr.	83 mio. kr.	-

Kilde: Specialkørsler baseret på Danmarks Statistiks GF og elndkomst – beregninger foretaget af eStatistik

Beregninger af den samlede værditilvækst skabt i Vitus virksomhederne sammenlignet med de små og mellemstore eksportvirksomheder er på 833 millioner kroner. Heraf tilskrives halvdelen jf. Iris Group Vitus-forløbet, svarende til 416 millioner. Dertil skal lægges en multiplikatoreffekt som både indeholder en fortrængningseffekt samt de positive afledte effekter som en øget nettoværdiskabelse medfører. Her er ikke indregnet efter på den udenlandske beskæftigelse mv. Dermed kommer den samlede værdiskabelse af Vitus-forløbet op på 437 millioner kroner. Det samlede forbrug af tilskud på SMV-bevillingen for at gennemføre Vitus-forløbene for holdene T1, T2, T3, T4, V1 og V2 kan opgøres til 18,3 millioner kroner, hvilket giver et afkast på 24 kroner per investeret krone.

Det første Vitus-forløb startede i 2010 og det har dermed været muligt at følge denne ene gruppe i tre år. For tre af Vitusgrupperne forelægger der data for år 2 efter rådgivning imens 6 af Vitusgrupperne har data efter år. Værdiskabelsen per Vitusgruppe viser, at effekten af rådgivning er størst i år 2 og 3 efter rådgivning.

Med udgangspunkt i samme metode kan der laves et estimat på beskæftigelseseffekten af Vitus-forløbet. Det akkumulerede antal fuldtidsstillinger sammenlignet med de små og mellemstore eksportvirksomheder er på 681 beskæftigede. Halvdelen af dette tilskrives Vitus-forløbet hvorved den samlede beskæftigelseseffekt af Vitus-forløbet er 340 beskæftigede. Det svarer til en offentlig investering på knap 54.000 kroner per årsværk.